

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ КИЇВСЬКИХ КАФЕ В СТИЛІ «СТІМ-ПАНК»

Анотація: в статті розглядаються особливості дизайну інтер'єрів київських кафе в стилі стімпанк. Вирішений у цьому стилі інтер'єр дозволяє відвідувачу тимчасове ніби занурення в паралельний вимір, що стимулює фантазію, викликає нові емоції, розширює світогляд. Дизайн-рішення цих кафе свідчать про прагнення українського дизайну розвиватися в сучасному загальноєвропейському руслі, поступово формуючі власний художній стиль.

Ключові слова: дизайн, стімпанк, альтернативна реальність, наукова фантастика, вікторіанська епоха.

Постановка проблеми. В сучасній молодіжній культурі помітну роль грає наукова фантастика. Альтернативою реальності стає тимчасове ніби занурення в паралельний вимір. Матеріалізація фантастичного світу здійснюється за допомогою дизайн-рішення інтер'єру кафе в стилі стімпанк. Таке рішення інтер'єру стимулює фантазію, викликає нові емоції, розширює світогляд відвідувача. Здається доцільним проаналізувати особливості дизайну інтер'єру в стилі стімпанк на прикладах нових київських кафе.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки в інформаційному полі України з'явилися як досить фундаментальні дослідження з питань українського та зарубіжного дизайну [1–4], так і окремі тексти стосовно саме стилю стімпанк [5–10]. Дослідником Даниленко В.Я. затверджується той важливий факт, що український дизайн 1990–х років розвивався "... в контексті глобальної дизайнерської традиції ХХ століття – індустріально орієнтованого дизайну модерністського зразка. Такий стан і на початку ХХІ ст. не змінює своєї корінної сутності – прагнення дизайнерів та замовників до досягнення західного вигляду продукту, котрий вони створюють" [3, С.30]. Звідси – зрозуміла закономірність появи фантастичного ретро-індустріального стилю стімпанк в сучасній українській дизайнерській галузі.

Прагнення засвоїти та розвинути зарубіжний досвід неминуче повинно

пройти початковий свій етап – етап осмисленого копіювання, на що теж вказує Даниленко В.Я.: "Щодо нової дизайнерської практики, то вона демонструє, головним чином, лише наслідування сучасних модних форм, котрі знайдені дизайнерами інших країн – переважно західних"[3, с.32]. Причому часто – в російській транскрипції: зразки стилю стімпанк разом з текстовими поясненнями присутні на російських сайтах з дизайну житлового інтер'єру [5–10]. Відомі також дизайн-рішення інтер'єрів офісів, що свідчить про великий потенціал стилю стімпанк [5].

В приведених друкованих українських виданнях стімпанк в українському дизайні ще не проаналізовано.

Формулювання цілей статті: виявити особливості дизайну інтер'єру київських кафе в стилі стімпанк.

Основна частина. Привабливою рисою деяких сучасних київських кафе є присутність в їх дизайн-рішеннях елементів гри, гумору, пародії тощо (кафе "Здоровенькі були", мережа кафе "Пузата хата" та інші). Подібний дизайн, що викликає усмішку, сприяє кращій релаксації відвідувача і робить кафе таким, що запам'ятовується.

Саме ігровий момент, здається, також є рушійною силою іншого явища в дизайні, відомого як стімпанк (або паропанк). Стімпанк моделює альтернативний варіант розвитку людства, при якому були досконало освоєні технології парових машин і механіка. Створення інтер'єру базується на візуалізації альтернативної історії, подорожей у часі з усіма курйозними наслідками.

Словосполучення "стімпанк" вказує на використання у творчості предметів вікторіанської епохи з її паровими машинами (steam – пар) і на характер використання цих предметів – зухвалу фантазію без меж, протиріччя, бунт (punk). Стімпанк в дизайні передбачає не копіювання предметів того часу, а їх стилізацію в дусі вікторіанської естетики або використання сучасної техніки, декорованої під парові механізми. Стиль стімпанк межує з авангардом, з акцентом творчості, уяви і елемента «зроби-сам» через поєднання електронних деталей інтер'єру з елементами вікторіанської епохи.

Одним із перших зразків втілення стімпанку в інтер'єрі є рішення ресторану Едісон в Лос–Анжелісі, для чого було використано будівлю старої електростанції з її вугільними печами, додані важелі і шестерні в якості декору стін і при цьому використані антикварні меблі викторіанської епохи. Знайдені у цьому проекті прийоми поєднання непоєднуваних, на перший погляд, предметів, оповитих романтикою минулого часу, стали в подальшому основою для послідовників стилю стімпанк.

Ім'я англійського винахідника, одного з творців першого парового двигуна Томаса Ньюкомена, носить київський бар "Newcomen" по вул. Ярославів Вал, 33А. Тут відтворено атмосферу часу, близького до того, в який жив винахідник, за допомогою відповідного кольорового та світлового рішення.

Кольорова гама інтер'єру базується на використанні теплих відтінків міді окремих предметів та темного дерева підлоги, столів і стільців. Стіни штучно подерті та зістарені, над столами висять металеві світильники, що створюють приглушене освітлення. В кінці зала розміщена сцена, яка більше освітлена, ніж основний зал. Використані драпіровки здебільшого чорного кольору.

Натяжна глянцева стеля подвоює висота внутрішнього простору, і тому в інтер'єрі не відчувається надлишку предметів. На столах та прилавках стоять старі друкарські машини та касові апарати. До стін та дверей прикріплені механічні прибори: шестерні, барометри та ін.

Предмети в стилі стімпанк посилюють незвичайний вигляд інтер'єр бару, що нагадує каюту корабля. На стінах прилаштовані графічні роботи у в стилі стімпанк, химерні вироби арт–дизайну (у тому числі кінетичного арт–дизайну в стилі стімпанк) (рис.1).

Відповідають стилю і декоративні елементи з різного роду трубками, важелями, старі термометри й механічний годинник. Різні механізми, шестерінки, підсвічники й статуетки зроблені з металу.

Рис. 1. Фрагмент інтер'єру бару "Newcomen".

У барі "Newcomen" часто проходять тематичні вечірки, виступи різних груп, співаків, рок-музикантів, як українських так і закордонних. Створена за допомогою стилю стімпанк атмосфера стимулює творчу фантазію, і тому не випадково саме тут проводяться також презентації нових книг.

Іншим цікавим прикладом дизайн-рішенням інтер'єру є ресторан Under Wonder ("Під враженням"), що цілодобово працює в центрі Києва на площі Льва Толстого поруч з кінотеатром "Київ". Автор інтер'єру – дизайнер А. Беленко. Ресторан Under Wonder за стилем нагадує вікторіанську Англію з вкрапленням елементів стімпанку.

Девіз закладу "Андер Вандер» – "Good Mood Food" ("Їжа гарного настрою") підкреслює важливість створення в ресторані відповідної атмосфери, і починається її формування ще з рішення вхідної групи: дерев'яний фасад з вокзальним годинником нагадує Лондон другої половини XIX століття, Англію Шерлока Холмса (рис. 2). Саме за характером членування фасаду, його масштабом, створюється ілюзія перенесення у забудову минулого.

Рис. 2. Ресторан Under Wonder.

Дух романтики присутній також і в рішенні інтер'єру. Характерні для англійського інтер'єру дерев'яні панелі стін, цегляна кладка, паркет з великих старих досок тут поєднуються з меблями ар-деко та предметами в стилі ретрофутуризму. Особлива деталь – справжні лампочки Едісона.

Дерев'яні решітки вікон мають кольорове скло і нагадують про часи англійської готики з її вітражами. Таке рішення виділяє фасад ресторану в сучасній забудові, ізолює його інтер'єр від сьогодення і створює в ньому особливу, романтичну атмосферу. Кольорове освітлення підтримують кольорові скатертини. В результаті формується відчуття затишку і свята навіть у похмуру погоду.

Тема решітчастих вікон повторюється в піднятих до стелі решіток, які поділяють простір ресторану на окремі зони і нагадують підняті решітки лондонських вікон.

В середині ресторану – канделябри і барельєфи під стелею; погляд приковує великий стіл на масивній нозі з прозорою стільницею та великою люстрою над ним. Ця люстра, зроблена нібито в стилі ар-деко, має витончені

вигини світильників, але зварена із звичайної арматури. Така несподіванка – цілком в дусі стімпанку.

Окрім натуральних будівельних та оздоблюваних матеріалів тут були використані високоякісні штучні, які за зовнішнім виглядом найбільш точно імітують метали та деревину за кольором та фактурою. Дуже активно в інтер'єрі використані відтінки міді.

Наведені приклади київських бару і ресторану свідчать про затребуваність стилю стімпанк в сучасному українському дизайні, відритому до інновацій. За справедливим зауваженням Даниленка В. Я., така практика "...наслідування сучасних модних форм, котрі знайдені дизайнерами інших країн..., коли... виконується на високому, не нижче світового, професійному рівні, – то це цілком гідне досягнення. Але це досягнення все одно є, по суті, лише висококваліфікованим повтором" [3, С.32].

Копіювання – необхідний етап навчання, і є надія, що з часом в українському дизайні проростуть і зміцніють власні оригінальні ідеї та рішення. Так, тема подорожі в часі і просторі, де неодмінно можна зустріти "наших", покладена в основу дизайн-рішення кафе "Здоровенькі були."

Стімпанк підказує напрямок, в якому може рухатися творча думка дизайнера, і, можливо, саме національні художні традиції надихнуть майстрів на створення фантастичних речей в новому антуражі історичного минулого України, оскільки "доки буде продовжуватися повторювання, доти про Україну як дизайнерську державу ніхто в світі не знатиме"[3, С.32].

Висновки

1. Просторове рішення інтер'єру в стилі стімпанк базується на співвідношенні невеликого простору і певної кількості характерних для стилю предметів.

2. Предметне наповнення інтер'єру в стилі стімпанк – це вироби, стилізовані у дусі вікторіанської естетики, деталі парових машин та інших механізмів, химерні вироби арт-дизайну, модифікована сучасна електронна та побутова техніка, штучно зістарені речі тощо.

3. Кольорова гама інтер'єру в стилі стімпанк може бути як дуже

стриманою, так і яскравою в залежності від призначення та теми, ідеї, змісту конкретного приміщення.

4. Інтер'єр в стилі стімпанк передбачає використання натуральних будівельних та оздоблюваних матеріалів (темне дерево, камінь, скло); бронза, мідь та латунь (можуть бути патиновані). Можуть використовуватися також якісні імітаційні штучні матеріали.

5. Велике значення для інтер'єру в стилі стімпанк має освітлення. Деяка театральність даного стилю, момент гри в ньому визначають характер освітлення та декор його носіїв.

6. Створення інтер'єрів кафе в стилі стімпанк з використанням графічного дизайну та арт–дизайну у тому ж стилі посилює романтичну атмосферу, стимулює фантазію, викликає нові емоції, розширює світогляд відвідувача і в цілому сприяє релаксації.

Перспективи подальших досліджень передбачають подальше вивчення питань застосування стилю стімпанк в інтер'єрі, а також використання цього стилю в промисловому, графічному та арт–дизайні. Останній припускає застосування використовуваних матеріалів та механізмів для створення нових образів повсякденних речей при збереженні їх функцій та властивостей.

Література

1. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо–проектної культури. – Харків: ХДАДМ: Колорит, 2005.– 243 с.
2. Даниленко В.Я. Майбутнє європейського дизайну; Чехія, Польща, Україна. – Харків: Колорит, 2007. – 197 с.
3. Нариси з історії українського дизайну ХХ ст.–К.: Фенікс, 2012.– 254 с.
4. Удріс І. Нариси з історії зарубіжного дизайну. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2008.– 251 с.
5. [Стиль стімпанк – прошлое в будущем // Блог студии Sneg](#) [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.snegdesign.ru/home/item/73-steampank_style.– Назва з екрану.
6. Интерьер в стиле стимпанк // Топдах. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.topdom.ru/cons13/19.htm>.– Назва з екрану.

7. Дизайн интерьера в стиле стимпанк // Uhouse [Электронный ресурс]:
Режим доступа: <http://uhouse.ru/style/7847-dizayn-interera-v-stile-stimpank>. –
Назва з екрану.
8. Стимпанк // Википедия [Электронный ресурс]: – Режим доступа:
<http://ru.wikipedia.org/wiki/Steampunk>. – Назва з екрану.
9. Стили дизайна интерьера. Стил стимпанк // Мой стильный дом
[Электронный ресурс]: – Режим доступа: <http://mystylishhome.ru/stili-dizajna-interera/stil-stimpank>. – Назва з екрану.

Аннотация

Привольнева С.А., Бовдуй А.Є. Особенности дизайна интерьеров киевских кафе в стиле стимпанк. В статье рассматриваются особенности дизайна интерьеров киевских кафе в стиле стимпанк. Решенный в этом стиле интерьер позволяет посетителю временное как бы погружение в параллельное измерение, что стимулирует фантазию, вызывает новые эмоции, расширяет кругозор. Дизайн-решение этих кафе свидетельствуют о стремлении украинского дизайна развиваться в современном общеевропейском русле, постепенно формируя собственный художественный стиль.

Ключевые слова: дизайн, стимпанк, альтернативная реальность, научная фантастика, викторианская эпоха.

Abstract

Privolneva S.A., Bovdy A.Є. Features of the interior design of the Kiev cafe in steampunk style. The article discusses the features of the interior design of the Kiev cafe in steampunk style. Resolved in this style of interior allows the visitor to a temporary dip in a parallel dimension, which stimulates the imagination, causing new emotions, broadens the mind. Design solutions to these cafes demonstrate a desire to develop Ukrainian design in contemporary European mainstream, gradually forming their own artistic style.

Keywords: design, steampunk, alternate reality, science fiction, Victorian era